

Felhívás cselekvésre: Tanuljanak együtt a gyermekek- a sokszínűség jegyében!
A romák szegregált oktatásának felszámolása érdekében az egyenlő bánásmóddal és
esélyegyenlőséggel, emberi jogokkal foglalkozó szervezetek felhívása a befogadó oktatás
megvalósítására

Brüsszel, Strassbourg, Bécs, Varsó, 2017. november 13.: Az Emberi Jogok Európai Bírósága 10 éve hozta meg azóta is mérföldkőnek számító ítéletét a roma gyermekek oktatási szegregációjának ügyében. Az esélyegyenlőségi, emberi jogi szervezetek fokozott erőfeszítések megtételére hívják fel az érintetteket az emberi méltóság, egyenlőség és az emberi jogok iránti elkötelezettség érdekében.

A D.H. ügyben 18 cseh roma kérelmező indította meg az eljárást, állítva, hogy származásuk miatt kellett speciális, értelmi fogyatékosokkal élők részére fenntartott iskolába járniuk. Az EJEB Nagykamarája 2007. november 13-án megállapította, hogy a panaszosok által kifogásolt gyakorlat és az ennek alapjául szolgáló cseh jogszabályok megsértették a roma gyermekek oktatáshoz fűződő jogait és faji alapú diszkrimináció történt.

Az ítélet nyomán Európa-szerte erőfeszítéseket tettek a romák iskolai elkülönítésének felszámolására, azonban a szegregáció megszüntetése nem járt sikerrel.

A romák oktatásban való részvétele Európa-szerte folyamatosan növekszik, azonban a szegregált oktatás állandósult, a helyzet tovább romlott, amint ezt a romák felzárkóztatásáról szóló európai keretstratégia félidejének áttekintésekor az Európai Bizottság legfrissebb jelentése megállapította.

A szegregáltan oktatott gyermekek diszkrimináció áldozatai. Az elkülönítésük miatt nehezen tudják kezelni a különböző társadalmi helyzeteket, meg vannak fosztva a többség számára nyitva álló lehetőségektől. Az alacsonyabb színvonalon történő oktatás eredményeképp a gyermekek - romák, fogyatékosokkal élők, migránsok és más kisebbséghez tartozók - érdekei súlyosan sérülnek, életminőségük romlik, esélyeik korlátozva lesznek.

Sajnos a D.H. és társai ügyben hozott bírósági döntés túl későn született, ekkorra az érintettek már a huszas éveikben jártak, és több száz, több ezer szegregáltan oktatott roma társukkal együtt alacsonyabban fizetett állások betöltésére és kirekesztésre voltak ítélve.

A tagállamoknak kötelessége a nemzeti jogukba átültetni az esélyegyenlőségről szóló szabályokat és az általuk ratifikált nemzetközi egyezményeket. Az Agenda 2030 Fenntartható Fejlődési Célok szellemében azonban a „semmi ne maradjon ki” sürgető ösztönzésként kiköti a gyermekek együtt-tanulásának szükségességét a befogadó oktatás érdekében. Az államoknak tehát meg kell kettőzniük erőfeszítéseiket a cél teljesülése érdekében, amelyhez szolgálatba kell állítaniuk az adatvédelmi szabályok betartása melletti adatgyűjtést és az adatok nyilvánosságra hozatalát.

Linkek:

Európai Roma Jogok Központja (ERRC), kutatási oldal a D.H. és Társai v. Cseh Köztársaság ügyben <http://www.errc.org/article/dh-and-others-v-the-czech-republic/3559>

ENSZ Emberi Jogi Hivatal Egyetemes Tanulmány a romák emberi jogi helyzetével kapcsolatban

<http://www.ohchr.org/EN/Issues/Minorities/SRMinorities/Pages/GlobalStudyonRomaworldwide.aspx>

Európai Unió Alapvető Jogok Ügynöksége, 2016 Roma kutatási jelentés
<http://fra.europa.eu/en/publication/2016/eumidis-ii-roma-selected-findings>

EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala, Roma gyermekek Minőségi oktatáshoz való egyenlő esélyű hozzáférése:
<http://www.osce.org/odihr/96661>

Az iskolai szegregáció elleni küzdelem Európában a befogadó oktatással, Európa Tanács Emberi Jogi Biztosa
<https://rm.coe.int/fighting-school-segregation-in-europe-through-inclusive-education-a-posi/168073fb65>